

A kutatók szakirodalmi ellátottsága a 15. éves Műszeripari Kutató Intézetben

Virághalmy Ferenc

A Népgazdasági Tanács 1950. évi 690/34. számú határozatában foglalt döntések képezték a szocialista magyar műszeripar kibontakozásának alapját. A határozat egyik nagy jelentőségű pontja a kutatás megszervezéséről szól, melynek nyomán született meg a Műszeripari Kutató Intézet (19502. július 1.). Az Intézet a közelmúltban ünnepelte fennállásának 15. évfordulóját.

A műszergyártás hazai erőteljes fejlesztését az indokolja, hogy országunk nyersanyagszegénysége miatt exportunk elsődlegesen „szellemi export” kell, hogy legyen, azaz nagy szellemi munkahányadot tartalmazó termékek kivitelére kell törekednünk.

Az eltelt 15 év alatt a Műszeripari Kutató Intézet hazai és nemzetközi tekintélyt vívott ki magának. Az Intézet kutató–fejlesztő tevékenysége az elektromos, elektromechanikus, ipari, üzemviteli, híradástechnikai, orvosi, geofizikai és pneumatikus műszerekre, védelmi relékre és automatikákra terjed ki.

A fenti profilnak megfelelően alakította ki gyűjtkörét az ugyancsak 1950-ben született Műszeripari Kutató Intézet Műszeripari Szakkönyvtára, amely a kutatók, technikusok, szakmunkások és adminisztratív dolgozók információigényeit hivatott kielégíteni.

A könyvtár állománya 1964 végén:

Könyv	12 000 kötet	(80%-ban idegennyelvű, 20%-ban magyar nyelvű)
Folyóirat	3 000 kötet	(bekötött évfolyam)
Szabadalom és szabvány	6 500 db	
Prospektus, katalógus	14 000 db	
Fordítás	5 000 db	
Mikrofilm	350 tekercs	(kifejlesztés alatt)

A könyvtárban rendszeresen érintkező kurrens folyóiratok száma: 325. Százalékosan: magyar 31%, szocialista 30%, tőkés 39%.

Az intézet által igényelt OMKDK központi időszakos és eseti dokumentációs szolgáltatások a következők:

Műszaki Lapszemle (6 ágazat, 62 példány),
Figyelőkarton szolgálat (310 témakör),
Figyelőszolgálat (220 téma),

Műszaki Információ (3 sorozat, 1–1 példány),
Műszaki–Gazdasági Tájékoztató (2 példány),
Témadokumentációs kiadványok (eddig mintegy 40 kötet),
Műszaki és Gazdasági Fordítások Címjegyzéke (6 ágazat),
Szovjet Műszaki Tapasztalatok (1 példány).

A VINITI által közreadott Referativnűj Zsurnal 19 sorozatban, az Ékszpreszsz-informacija 20 sorozatban áll rendelkezésre. Az egyéb referáló lapok közül rendszeresen érkeznek az Electrical Engineering Abstracts; az Instrument Abstracts; a CCC Computer Abstracts on Cards, Components, Logic, Programming; a Solid State Abstracts on Cards, Category BA (Circuits and Application), Category D (Devices) és a Technisches Zentralblatt: Abteilung Elektrotechnik.

Az Intézetben belüli (házi) dokumentáció keretében 207 folyóirat feldolgozása folyik, amelynek terméke 2000 referátum és 240 címfordítás volt 1964-ben.

A belső témakutatással kapcsolatos, de kifelé irányuló dokumentációs tevékenységet a következő adat jellemzi: az OMKDK Műszaki Lapszemléi számára 22 kutató 2400 referátumot és 200 címfordítást szolgáltatott be a múlt évben. – Az Intézet 1964 évi fordításigénye 2150 oldalt tett ki.

A könyvtár állományába tartozó mintegy 45 000 könyvtári egységet a következő katalógusok tárják fel:

1. ETO-rendszerű szakkatalógus
Mintegy 150 000 cédulát tartalmaz a következő dokumentumféleségről: a könyvtár állományába tartozó könyvek, prospektusok, katalógusok, szabadalmak, fordítások, mikrofilmek, az állományba tartozó folyóiratok jelentősebb cikkeiről készült „házi” referátumok, címfordítások, illetve ezen folyóiratokkal együtt megjelenő cikk-referátumok, valamint a saját állományon (nagy részét) kívüli információs anyagokról az OMKDK által sokszorosított formában készített referátumok.
2. Betűrendes könyv-katalógus (szótárkatalógus – az informatív szó vagy kifejezés kivetítésével)
Az állományba tartozó könyvekről és az Intézet dolgozóinak szakcikkeiről készített címleírásokat tartalmazza (mintegy 40 000 cédula).
3. Betűrendes folyóirat-katalógus
A beérkező egyes számok kurrens jegyzéke is egyben.
4. Betűrendes fordítás-katalógus
A besorolás alapja a szerző(k) és a fordított cím.
5. Szabadalmak katalógusa
Kétféle besorolási alap szerint épül fel:
a) szabadalmak országok szerint (ezen kívül számsorrendben),
b) szabadalmak természetes számsorrendben.
6. Szabvány katalógus (számsorrendi)
Különös tekintettel az iparági házi-szabványokra, melyeknek teljes gyűjteménye rendelkezésre áll.
7. Szakkibliográfia-katalógus
Besorolási alapja az ETO-rendszer.

Az Intézet dolgozóinak létszáma 503 fő. Ebből 365 rendszeres olvasója van a könyvtárnak. Megoszlásuk: 270 műszaki, 39 fizikai, 56 egyéb. Egy intézeti dolgozóra 73, egy tényleges olvasóra 101 dokumentum jut.

TMT 1965. július XII. évf. 7. sz.

Az állomány kihasználtságára jellemző, hogy 1964-ben a teljes állomány 93%-át tanulmányozták az olvasók.

A könyvtári dolgozók száma: 10. Az általuk együttesen ismert nyelvek a következők, angol, (felsőfok), német (felsőfok), orosz (felsőfok), francia (felsőfok), ukrán (felsőfok), bolgár (középfok).

A könyvtár távlati tervei között szerepel az iparághoz tartozó intézményekkel, vállalatokkal történő kooperáció tovább javítása és a Művelődésügyi Minisztérium megbízásából készült „Jelentés a műszaki gyűjtőköri kódex munkálatairól” című tájékoztatóban foglalt elveknek megfelelő állománygyarapítási kooperációban való részvétel.

Távlati reményeket táplálunk a kooperáció és koordinációs tagok központi katalógusának létrehozása és a kooperatív mikrofilmezési program kidolgozása vonatkozásában is.

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺